

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.БОГОМОЛЬЦЯ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент **О.В.Стеченко**

“ ___ ” _____ 2017 р.

“РЕКОМЕНДОВАНО”

на методичній нараді кафедри педіатрії №4
зав. кафедри, академік НАМН України,
професор **В.Г. Майданник**

“ ___ ” _____ 2017 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**З ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДІАТРІЯ З ДИТЯЧИМИ ІНФЕКЦІЙНИМИ ХВОРОБАМИ ТА
ФТИЗИАТРІЄЮ»**

для студентів VI курсу

медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів

III–IV рівнів акредитації

із спеціальності: «педіатрія» 7.120104

(розроблена на підставі типової навчальної програми 2013 року)

Київ 2017

3. СТРУКТУРА РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДІАТРІЯ»

Пояснювальна записка

Програма з дисципліни «Педіатрія» для вищих медичних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації складена для спеціальності «Лікувальна справа» 7.120104, напряму підготовки 1101 «Медицина» відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні модульних технологій навчання та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження студента, необхідного для засвоєння модулю.

Модуль – це задокументована завершена частина освітньо-професійної програми, що реалізується відповідними формами навчального процесу і завершується підсумковим контролем.

ECTS (European Credit Transfer System) – Європейська система перезарахування кредитів як одиниць виміру трудомісткості навчального навантаження студентів. Заліковий кредит містить усі види навчальної діяльності студентів як аудиторної, так і самостійної, які необхідні для засвоєння модуля чи блоку змістових модулів.

Змістовий модуль – це сукупність навчальних елементів програми, поєднаних за змістом навколо певного навчального об'єкту.

Система передбачає збільшення самостійної роботи студентів та можливість їх активної участі у навчальному процесі, введення прозорої багатобальної рейтингової шкали оцінювання успішності, що при структуруванні навчальних дисциплін може стати основою підвищення якості підготовки фахівців.

Кредит ECTS – це умовна одиниця виміру навчального навантаження студента при вивченні складової навчальної програми дисципліни, або дисципліни. Один кредит ECTS становить 30 академічних годин. Сума кредитів визначає, на що здатний студент, який навчається за тією чи іншою програмою з дисципліни. У графіку навчального процесу відсутні екзаменаційні сесії, оскільки здійснюється контроль засвоєння студентом кожного залікового модуля навчальної дисципліни. Шкала оцінювання ECTS конвертується у прийнятну в Україні систему оцінки знань, вмінь та навичок студента для внесення її до диплома міжнародного зразка.

Вивчення дисципліни «Педіатрія» XI-XII семестрів VI року навчання є логічним продовженням вивчення таких дисциплін як «пропедевтична педіатрія», «педіатрія».

Головною метою вивчення дисципліни «Педіатрія» є підготовка лікаря із спеціальності «лікувальна справа» згідно з професійними вимогами до випускників медичних навчальних закладів України IV рівню акредитації.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою відповідно до вимог Болонського процесу.

Програма складена відповідно з наступними нормативними документами:

1 освітньо-кваліфікаційними характеристиками (ОКХ) і освітньо-професійними програмами (ОПП) підготовки фахівців, затвердженими наказом МОН України за № 239 від 16.04.03 “Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти з напряму підготовки 1101 “Медицина”;

2 експериментальним навчальним планом, розробленим на принципах Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) і затвердженим наказом МОЗ України за № 52 від 31.01.2005 “Про затвердження та введення нового навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Спеціаліст” кваліфікації “Лікар” у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації України за спеціальностями “Лікувальна справа”,

“Педіатрія”, “Медико-профілактична справа”;

3 рекомендаціями щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затвердженими наказом МОЗ України за № 152 від 24.03 2004 “Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін” зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України за № 492 від 12.10.2004 “Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін”;

4 наказом МОЗ України за № 148 від 31.01.03 “Про заходи щодо реалізації положень Болонської декларації у системі вищої медичної та фармацевтичної освіти”;

5 інструкцією про систему оцінювання навчальної діяльності студентів за умови кредитно-модульної системи організації навчального процесу (Медична освіта у світі та в Україні. Затверджено МОЗ України як навчальний посібник для викладачів, магістрів, аспірантів, студентів. Київ. Книга плюс. 2005).

Програма дисципліни «Педіатрія» структурована, складається з 2 модулів, 8 змістових модулів, тем відповідно до вимог розробки навчальних програм навчальних дисциплін (Наказ МОЗ України №492 від 12.10.2004 р. «Про внесення змін та доповнень до Рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін»).

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота студентів (СРС), в організації якої значну роль мають консультації викладачів. Крім того, СРС включає індивідуальну роботу. Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, які входять до складу змістових модулів.

Тематичні плани практичних занять та СРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, які входять до складу змістових модулів.

Практичні заняття за кредитно-модульною системою організації навчального процесу проводяться в режимі ротації модулів клінічних дисциплін. За методикою організації вони є клінічними, спрямовані на контроль засвоєння теоретичного матеріалу й формування практичних вмінь та навичок, а також уміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань. Тривалість одного практичного заняття згідно навчального плану та з урахуванням нормативів тижневого аудиторного навантаження студентів становить 7,0 академічних годин.

Практичні заняття в основному проводяться в дитячих відділеннях клінічної бази кафедри.

1. Кожне заняття розпочинається з того, що протягом 30 хв проводиться тестовий контроль з метою оцінки вихідного рівня знань і визначення ступеня готовності студентів до заняття. Викладач визначає мету заняття та створює позитивну пізнавальну мотивацію; відповідає на запитання студентів, які виникли під час СРС за темою заняття.

2. Протягом 120 хв студенти самостійно оглядають хворих дітей. збирають анамнез, обстежують їх, виконують діагностичні маніпуляції тощо.

3. Протягом 90 хвилин викладач із студентами здійснюють обхід хворих, з якими працювали студенти, котрі доповідають про результати самостійної роботи. Контроль основного етапу заняття проводиться шляхом оцінки виконання студентом практичних навичок, вміння розв’язувати типові ситуаційні задачі. Викладач обговорює і дає пояснення, підкреслює особливості перебігу захворювання у конкретної дитини, націлює на більш раціональне проведення тієї чи іншої методики обстеження тощо.

5. На заключному етапі заняття (60 хв) для оцінки засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на 3 ситуаційні задачі. Викладач підводить підсумки заняття, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на вузлові питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання.

По відношенню до типової програми з дисципліни відбулась зміна назв змістових модулів, відсутній опис модулів №3 «Дитячі інфекційні хвороби» та №4 «Фтизіатрія», тривалість заняття на модулі №1 та на модулі №2 – 6.75 години, кількість практичних занять на модулі №1 - 26 (модуль включає цикли з пульмонології, гастроентерології, гематології та кардіології та ПМК), кількість практичних занять на модулі 2 - 26 (модуль включає цикли з поліклініки, ендокринології, нефрології та неонатології та ПМК)

Поточний контроль. Засвоєння теми контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Практичні заняття з педіатрії передбачають опанування студентами навичками визначення клінічних варіантів та ускладнень найбільш поширених захворювань дитячого віку, визначення тактики ведення хворого, планування обстеження хворої дитини та інтерпретації отриманих результатів, проведення диференціальної діагностики та постановки клінічного діагнозу, ведення медичної документації, надання екстреної допомоги при основних невідкладних станах у клініці дитячих хвороб. Рівень підготовки студентів оцінюється за результатами роботи біля ліжка хворого, виконання маніпуляцій та володіння практичними навичками (аналіз і оцінка результатів лабораторних та інструментальних досліджень), розв'язування ситуаційних задач, вирішення тестових завдань на паперових носіях або в комп'ютерному класі.

Підсумковий контроль засвоєння модуля здійснюється на підсумковому контрольному занятті.

Самостійна робота студента – одна з організаційних форм навчання, яка регламентується робочим навчальним планом і виконується студентом самостійно поза межами аудиторних занять. Можливими видами самостійної роботи студентів є підготовка до практичного заняття із застосуванням методичних вказівок, розроблених викладачами кафедри, опрацювання додаткової літератури, створення алгоритмів, структурно-логічних схем, написання рефератів, анотацій, доповідей для виступу з повідомленнями на практичних заняттях, чергування в клініці поза межами навчального часу. Організація самостійної роботи у відділеннях педіатричного стаціонару повинна забезпечуватися викладачами кафедри.

Індивідуальне завдання – форма організації навчання з метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці, тобто індивідуальне навчально-дослідне завдання. Як індивідуальне завдання в програмі запропоновано: аналіз клінічних випадків, робота з архівним матеріалом клініки, підготовка літературного огляду з клінічного випадку, при наявності труднощів диференційної діагностики та/або лікування, виступ на клінічній лікарській та/або клініко-патологоанатомічній конференції.

5. СТРУКТУРУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НА МОДУЛІ ТА ЗМІСТОВІ МОДУЛІ

Модуль 1. «Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку та захворювань системи крові»

Змістовий модуль 1. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань органів дихання у дітей. Допомога при основних невідкладних станах.

Змістовий модуль 2. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань системи кровообігу у дітей. Допомога при основних невідкладних станах.

Змістовий модуль 3. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань органів травлення у дітей. Допомога при основних невідкладних станах.

Змістовий модуль 4. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань

органів кровотворної системи у дітей. Допомога при основних невідкладних станах.

Модуль 2. «Диференційна діагностика захворювань ендокринної та сечовивідної систем у дітей; диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей, курація дітей в умовах поліклініки»

Змістовий модуль 5. Диференційна діагностика захворювань органів ендокринної системи у дітей. Допомога при основних невідкладних станах.

Змістовий модуль 6. Диференційна діагностика захворювань нирок у дітей. Допомога при основних невідкладних станах.

Змістовий модуль 7. Диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей. Допомога при основних невідкладних станах.

Змістовий модуль №8. Курація здорових та хворих дітей в умовах поліклініки. Допомога при невідкладних станах.

**СТРУКТУРОВАНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДІАТРІЯ»
для студентів медичного факультету за спеціальністю
«Педіатрія»**

Номер модуля Кількість навчальних годин Кількість кредитів	Кількість змістових модулів і номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок				Бали за виконання індивідуального завдання квіду СРС	Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки					
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 182/8.5	4 (№№1-4)	26	4.5	3.5	2.5	0	3	65
Модуль 2 182/8.5	4 (№№5-8)	26	4.5	3.5	2.5	0	3	65

Примітка: *1 кредит ECTS – 30 год; аудиторне навантаження – 71%; СРС – 29%.

**Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні даного модуля, щоб бути допущеним до складання підсумкового модульного контролю.

3. КІНЦЕВІ ЦІЛІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДІАТРІЯ»:

- Визначати різні клінічні варіанти та ускладнення поширених захворювань дитячого віку
- Ставити попередній діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у клініці дитячих хвороб
- Визначати тактику ведення хворого при поширених захворюваннях дитячого віку
- Демонструвати вміння ведення медичної документації
- Планувати обстеження хворої дитини та інтерпретувати отримані результати;
- Проводити диференційну діагностику та ставити клінічний діагноз поширених захворювань дитячого віку.

4. ОПИС КОЖНОГО МОДУЛЮ ДИСЦИПЛІНИ:

4.1. КОНКРЕТНІ ЦІЛІ ВИВЧЕННЯ МОДУЛІВ (ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ)

МОДУЛЬ 1. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку

Змістовий модуль №1. Диференційна діагностика захворювань органів дихання у дітей. Допомога при невідкладних станах.

Конкретні цілі:

- 1 визначати різні клінічні варіанти та ускладнення поширених захворювань органів дихання у дітей
- 2 ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при невідкладних станах, зумовлених захворюваннями органів дихання у дітей
- 3 визначати тактику ведення хворого при поширених захворюваннях органів дихання у дітей
- 4 демонструвати вміння ведення медичної документації хворих дітей з патологією органів дихання
- 5 планувати обстеження хворої дитини та інтерпретувати отримані результати при поширених захворюваннях органів дихання
- 6 проводити диференційну діагностику та ставити клінічний діагноз при поширених захворюваннях органів дихання

Змістовий модуль №2. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань системи кровообігу у дітей. Допомога при основних невідкладних станах

Конкретні цілі:

- 1 визначати різні клінічні варіанти та ускладнення при захворюваннях системи кровообігу
- 2 планувати обстеження хворої дитини та інтерпретувати отримані результати при захворюваннях системи кровообігу
- 3 проводити диференційну діагностику та ставити попередній клінічний діагноз при захворюваннях системи кровообігу
- 4 визначати тактику ведення хворого при захворюваннях системи кровообігу
- 5 діагностувати невідкладні стани та надавати екстрену допомогу при захворюваннях системи кровообігу
- 6 демонструвати вміння ведення медичної документації хворих з патологією системи

кровообігу

Змістовий модуль №3. Диференційна діагностика захворювань органів травлення у дітей. Допомога при невідкладних станах.

Конкретні цілі:

- 1 визначати різні клінічні варіанти та ускладнення поширених захворювань системи травлення у дітей
- 2 ставити попередній діагноз і надавати екстрену допомогу при невідкладних станах, зумовлених захворюваннями системи травлення у дітей
- 3 визначати тактику ведення хворого при поширених захворюваннях системи травлення у дітей
- 4 демонструвати вміння ведення медичної документації хворих дітей з патологією системи травлення
- 5 планувати обстеження хворої дитини та інтерпретувати отримані результати при поширених захворюваннях системи травлення
- 6 проводити диференційну діагностику та ставити клінічний діагноз при поширених захворюваннях системи травлення

Змістовий модуль №4. Диференційна діагностика захворювань системи кровотворення у дітей. Допомога при невідкладних станах.

Конкретні цілі:

- 1 визначати різні клінічні варіанти та ускладнення при захворюваннях системи кровотворення
- 2 проводити диференційну діагностику та ставити попередній клінічний діагноз при захворюваннях системи кровотворення
- 3 визначати тактику ведення хворого при захворюваннях системи кровотворення
- 4 діагностувати невідкладні стани та надавати екстрену допомогу при захворюваннях системи кровотворення
- 5 демонструвати вміння ведення медичної документації при захворюваннях системи кровотворення

МОДУЛЬ 2. «Диференційна діагностика захворювань ендокринної та ниркової систем у дітей; диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей, курація дітей в умовах поліклініки»

Змістовий модуль №5. Диференційна діагностика захворювань ендокринної системи у дітей. Допомога при невідкладних станах.

Конкретні цілі:

- 1 визначати різні клінічні варіанти та ускладнення при захворюваннях ендокринної системи у дітей
- 2 діагностувати невідкладні стани у дітей із захворюванням ендокринної системи та надавати екстрену допомогу
- 3 визначати тактику ведення дитини із захворюванням ендокринної системи
- 4 демонструвати вміння ведення медичної документації при захворюваннях ендокринної системи
- 5 планувати обстеження дитини із захворюванням ендокринної системи та інтерпретувати отримані результати
- 6 проводити диференційну діагностику та ставити клінічний діагноз при захворюваннях органів ендокринної системи

Змістовний модуль №6. Диференційна діагностика захворювань сечової системи у дітей. Допомога при невідкладних станах.

Конкретні цілі:

1. визначати різні клінічні варіанти та ускладнення поширених захворювань сечової системи у дітей
2. ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при невідкладних станах, зумовлених захворюваннями сечової системи у дітей
3. визначати тактику ведення хворого при поширених захворюваннях сечової системи у дітей
4. демонструвати вміння ведення медичної документації хворих дітей з патологією сечової системи
5. планувати обстеження хворої дитини та інтерпретувати отримані результати при поширених захворюваннях сечової системи
6. проводити диференційну діагностику та ставити клінічний діагноз при поширених захворюваннях сечової системи у дітей

Змістовний модуль №7. Диференційна діагностика захворювань новонароджених. Допомога при невідкладних станах.

Конкретні цілі:

1. визначати різні клінічні варіанти та ускладнення при захворюваннях новонароджених дітей
2. діагностувати невідкладні стани новонароджених дітей та надавати екстрену допомогу
3. визначати тактику ведення новонароджених дітей із поширеними захворюваннями
4. демонструвати вміння ведення медичної документації при захворюваннях новонароджених дітей,
5. планувати обстеження хворої дитини та інтерпретувати отримані результати при захворюваннях дітей неонатального віку
6. проводити диференційну діагностику та ставити клінічний діагноз при захворюваннях дітей неонатального віку

Змістовний модуль №8. Курація здорових та хворих дітей в умовах поліклініки. Допомога при основних невідкладних станах.

Конкретні цілі:

1. Визначати тактику ведення дітей на амбулаторно-поліклінічному етапі
2. Ставити діагноз і надавати екстрену допомогу дітям, які цього потребують на амбулаторно-поліклінічному етапі
3. Демонструвати вміння ведення педіатричної медичної документації в поліклініці
4. Планувати обстеження дітей та інтерпретувати отримані результати на амбулаторно-поліклінічному етапі
5. Проводити диференційну діагностику та ставити клінічний діагноз дітям з хронічними захворюваннями на амбулаторно-поліклінічному етапі.

4.2. СТРУКТУРА ЗАЛКОВИХ КРЕДИТІВ

МОДУЛЬ 1. «Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку»

Тема	Практичн і заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань органів дихання у дітей. Допомога при основних невідкладних станах.		
Тема 1. Диференційна діагностика синдрому кашлю та задишки у дітей.	6.75	3,0
Тема 2. Диференціальна діагностика хрипів у дітей		
Тема 3. Диференційна діагностика пневмонії у дітей. Ускладнення пневмонії.	6.75	3,0
Тема 4. Лікування пневмонії у дітей. Профілактика. Принципи раціональної антибактеріальної терапії у дітей із захворюваннями органів дихання.	6.75	3,0
Тема 5. Диференційна діагностика синдрому ціанозу та хронічного кашлю. Хронічні бронхолегеневі захворювання у дітей	6.75	3,0
Тема 6. Дифдіагностика спадкових та вроджених захворювань дихальної системи у дітей.	6.75	4,0
Тема 7 Диференційна діагностика респіраторних та шкіряних алергозів у дітей.	6.75	3,0
Змістовий модуль 2. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань системи кровообігу у дітей. Допомога при основних невідкладних станах		
Тема 8. Диференційна діагностика синдрому болю у ділянці серця та артеріальної гіпотензії. Вегето-судинні дисфункції у дітей і підлітків. Диференційна діагностика синдрому артеріальної гіпертензії.	6.75	3,0
Тема 9. Диференційна діагностика порушень серцевого ритму та провідності у дітей.	6.75	3,0
Тема 10. Невідкладна допомога при пароксизмальних порушеннях ритму та Морган'ї-Адамс-Стокс - синдромі.	6.75	3,0
Тема 11. Диференційна діагностика кардіомегалії у дітей. Запальні захворювання серця. Невідкладна допомога при гострій серцевій недостатності.	6.75	3,0
Тема 12. Диференційна діагностика кардіомегалії у дітей. Незапальні захворювання серця. Кардіоміопатії. Синдром хронічної недостатності кровообігу.	6.75	3,0
Тема 13. Диференційна діагностика серцевих шумів. Набуті вади серця, аномалії розвитку хордально-клапанного апарату у дітей. Синдром недостатності кровообігу.	6.75	3,0
Тема 14. Диференційна діагностика серцевих шумів. Вроджені вади серця. Хронічна серцева недостатність.	6.75	3,0
Тема 15. Диференційна діагностика суглобового синдрому у дітей. Ювенільний ревматоїдний артрит, реактивні артрити. Синдром гіпермобільності суглобів.	6.75	2,0

Тема 16. Диференційна діагностика лихоманки неясного генезу, неінфекційного висипу. Системні захворювання сполучної тканини у дітей.	6.75	3,0
Тема 17. Диференційна діагностика системних васкулітів у дітей.	6.75	3,0
Змістовий модуль 3. Диференційна діагностика захворювань органів травлення у дітей. Допомога при невідкладних станах..		
Тема 18. Методика обстеження дитини з захворюваннями ШКТ. Лабораторні та інструментальні методи обстеження дитини з захворюваннями ШКТ. Диференційна діагностика синдрому абдомінального болю та диспепсичного синдрому.	6.75	3,0
Тема 19 Диференційна діагностика синдрому блювання Функціональні гастроінтестинальні розлади у дітей раннього віку.	6.75	3,0
Тема 20 Диференційна діагностика функціональних та органічних захворювань шлунку та дванадцятипалої кишки у дітей.	6.75	3,0
Тема 21 Синдром закрепку у дітей. Диференційна діагностика функціональних та органічних захворювань кишечника у дітей	6.75	2,0
Тема 22 Диференційна діагностика синдрому мальабсорбції Хронічні розлади травлення. Захворювань підшлункової залози у дітей. Тактика ведення хворих з гострим та хронічним панкреатитом	6.75	2,0
Тема 23. Диференційна діагностика захворювань гепатобіліарної системи та підшлункової залози у дітей. Невідкладна допомога при гострій печінковій недостатності. Синдром портальної гіпертензії.	6.75	2,0
Змістовий модуль 6. Диференційна діагностика захворювань системи кровотворення у дітей. Допомога при основних невідкладних станах		
Тема 24. Диференційна діагностика анемії у дитячому віці.	6.75	3,0
Тема 25. Диференційна діагностика геморагічного синдрому у дітей. Синдром десимінованого внутрішньосудинного згортання.	6.75	2,0
Тема 26 Диференційна діагностика лейкозів та лімфопроліферативного синдрому у дітей.	6.75	2,0
27. Підсумковий модульний контроль	7.0	3,0
Всього годин: 255	182	73,0
Кредитів ECTS – 6.5; Аудиторна робота –71%, СРС –29%		

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ МОДУЛЮ 2

«Диференційна діагностика захворювань ендокринної та сечовивідної систем у дітей; диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей, курація дітей в умовах поліклініки»

Тема	Практичн і заняття	СРС
Змістовий модуль 5. Диференційна діагностика захворювань органів ендокринної системи у дітей. Допомога при основних невідкладних станах		

Тема 1. Диференційна діагностика захворювань щитоподібної залози. Синдром гіпо- та гіперпаратиреозу	6.75	2,0
Тема 2. Диференційна діагностика цукрового діабету. Невідкладна допомога при комах.	6.75	3,0
Тема 3. Диференційна діагностика захворювань гіпоталамо-гіпофізарної системи і надниркових залоз у дітей.	6.75	3,0
Тема 4. Диференційна діагностика синдрому передчасної статевої зрілості. Порушення статевого розвитку у дітей.	6.75	3,0
Тема 5. Диференційна діагностика ожиріння у дітей. Метаболічний синдром.	6.75	3,0
Змістовний модуль №6. Диференційна діагностика захворювань сечовивідної системи у дітей. Допомога при невідкладних станах.		
Тема 6. Диференційна діагностика інфекційно-запальних захворювань сечової системи у дітей. Синдром дизурії. Сечовий синдром.	6.75	2,0
Тема 7. Диференційна діагностика спадкових захворювань сечової системи у дітей. Дизметаболічні нефропатії, інтерстиціальний нефрит. Тубулопатії. Спадковий нефрит	6.75	2,0
Тема 8. Диференційна діагностика набрякового та нефротичного синдрому. Первинні та вторинні гломерулонефрити у дітей.	6.75	2,0
Тема 9. Гостре пошкодження нирок (гостра ниркова недостатність) у дітей. Гемолітико-уремічний синдром.	6.75	2,0
Тема 10 Хронічна ниркова недостатність у дітей. Хронічні захворювання нирок у дітей	6.75	2,0
Змістовний модуль 7. Диференційна діагностика захворювань новонароджених. Допомога при невідкладних станах		
Тема 11. Недоношені діти та діти, які народжені з малою масою тіла. Особливості серцево-легеневої реанімації новонароджених	6.75	2,0
Тема 12. Диференційна діагностика жовтяниць новонароджених.	6.75	2,0
Тема 13. Диференційна діагностика перинатальних гіпоксичних уражень нервової системи у новонароджених дітей. Диференційна діагностика геморагічного синдрому у новонароджених дітей.	6.75	2,0
Тема 14. Диференційна діагностика перинатальних травматичних ушкоджень нервової системи у новонароджених дітей.	6.75	3,0
Тема 15. Диференційна діагностика синдрому дихальних розладів у новонароджених. Диференційна діагностика внутрішньоутробних інфекцій у новонароджених.	6.75	3,0
Тема 16. Диференційна діагностика гнійно-запальних захворювань шкіри та підшкірної клітковини у новонароджених. Омфаліт новонароджених. Сепсис новонароджених.	6.75	3,0
Змістовний модуль 8. Курація здорових та хворих дітей в умовах поліклініки. Допомога при невідкладних станах.		
Тема 17. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку.	6.75	2,0
Тема 18. Організація невідкладної допомоги дітям в амбулаторних умовах	6.75	2,0

Тема 19 Медичне спостереження дітей перших трьох років життя в поліклініці.	6.75	2,0
Тема 20. Особливості медичного спостереження за дітьми підліткового віку.	6.75	2,0
Тема 21. Синдром жорстокого поводження з дитиною.	6.75	2,0
Тема 22. Диспансеризація дітей із алергічними захворюваннями та захворюваннями дихальної системи	6.75	3,0
Тема 23. Диспансерне спостереження дітей із серцево-судинними захворюваннями.	6.75	3,0
Тема 24. Диспансерне спостереження за дітьми із патологією сечової системи.	6.75	3,0
Тема 25. Диспансерне спостереження за дітьми із патологією травної системи.	6.75	3,0
Тема 26. Диспансерне спостереження за дітьми із патологією ендокринної системи.	6.75	3,0
27. Підсумковий модульний контроль	7.0	3,0
Усього годин - 255	182	73,0
Кредитів ECTS – 7.5 Аудиторна робота –71%, СРС – 29%		

4.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

МОДУЛЬ 1. «Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку»

Тема 1. Диференційна діагностика синдрому кашлю та задишки у дітей.
Тема 2. Диференціальна діагностика хрипів у дітей
Тема 3. Диференційна діагностика пневмонії у дітей. Ускладнення пневмонії
Тема 4. Лікування пневмонії у дітей. Профілактика. Принципи раціональної антибактеріальної терапії у дітей із захворюваннями органів дихання.
Тема 5. Диференційна діагностика синдрому ціанозу та хронічного кашлю. Хронічні бронхолегеневі захворювання у дітей
Тема 6. Дифдіагностика спадкових та вроджених захворювань дихальної системи у дітей..
Тема 7. Диференційна діагностика респіраторних та шкіряних алергозів у дітей.
Тема 8. Диференційна діагностика синдрому болю у ділянці серця та артеріальної гіпотензії. Вегето-судинні дисфункції у дітей і підлітків. Диференційна діагностика синдрому артеріальної гіпертензії.
Тема 9. Диференційна діагностика порушень серцевого ритму та провідності у дітей.
Тема 10. Невідкладна допомога при пароксизмальних порушеннях ритму та Морган'ї-Адамс-Стокс - синдромі.
Тема 11. Диференційна діагностика кардіомегалії у дітей. Запальні захворювання серця. Невідкладна допомога при гострій серцевій недостатності.

Тема 12. Диференційна діагностика кардіомегалії у дітей. Незапальні захворювання серця. Кардіоміопатії. Синдром хронічної недостатності кровообігу.
Тема 13. Диференційна діагностика серцевих шумів. Набуті вади серця, аномалії розвитку хордально-клапанного апарату у дітей. Синдром недостатності кровообігу.
Тема 14. Диференційна діагностика серцевих шумів. Вроджені вади серця. Хронічна серцева недостатність.
Тема 15. Диференційна діагностика лихоманки неясного генезу, неінфекційного висипу. Системні захворювання сполучної тканини у дітей.
Тема 16 Диференційна діагностика системних васкулітів у дітей.
Тема 17. Диференційна діагностика суглобового синдрому у дітей. Ювенільний ревматоїдний артрит, реактивні артрити. Синдром гіпермобільності суглобів.
Тема 18. Методика обстеження дитини з захворюваннями ШКТ. Лабораторні та інструментальні методи обстеження дитини з захворюваннями ШКТ. Диференційна діагностика синдрому абдомінального болю та диспепсичного синдрому.
Тема 19 Диференційна діагностика синдрому зригувань та циклічної блювоти. Функціональні гастроінтестинальні розлади у дітей раннього віку.
Тема 20 Диференційна діагностика функціональних та органічних захворювань шлунку та дванадцятипалої кишки у дітей.
Тема 21 Синдром закрепку у дітей. Диференційна діагностика функціональних та органічних захворювань кишечника у дітей
Тема 22 Диференційна діагностика синдрому мальабсорбції Хронічні розлади травлення. Захворювань підшлункової залози у дітей. Тактика ведення хворих з гострим та хронічним панкреатитом.
Тема 23. Диференційна діагностика захворювань гепатобіліарної системи та підшлункової залози у дітей. Невідкладна допомога при гострій печінковій недостатності. Синдром портальної гіпертензії.
Тема 24. Диференційна діагностика анемії у дитячому віці. Гемолітичний криз.
Тема 25. Диференційна діагностика геморагічного синдрому у дітей. Синдром десимінованого внутрішньосудинного згортання
Тема 26 Диференційна діагностика лейкозів та лімфопроліферативного синдрому у дітей

МОДУЛЬ 2. «Диференційна діагностика захворювань ендокринної та сечовивідної систем у дітей; диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей, курація дітей в умовах поліклініки»

Тема 1. Диференційна діагностика захворювань щитоподібної залози. Синдром гіпо- та гіперпаратиреозу
Тема 2. Диференційна діагностика цукрового діабету. Невідкладна допомога при комах.
Тема 3. Диференційна діагностика захворювань гіпоталамо-гіпофізарної системи і надниркових залоз у дітей.
Тема 4. Диференційна діагностика синдрому передчасної статевої зрілості. Порушення статевого розвитку у дітей.
Тема 5. Диференційна діагностика ожиріння у дітей. Метаболічний синдром.
Тема 6. Диференційна діагностика інфекційно-запальних захворювань сечової системи у

дітей. Синдром дизурії. Сечовий синдром
Тема 7. Диференційна діагностика спадкових захворювань сечової системи у дітей. Дизметаболічні нефропатії, інтерстиціальний нефрит. Тубулопатії. Спадковий нефрит.
Тема 8. Диференційна діагностика набрякового та нефротичного синдрому. Первинні та вторинні гломерулонефрити у дітей.
Тема 9. Гостре пошкодження нирок (гостра ниркова недостатність) у дітей. Гемолітико-уремічний синдром.
Тема 10. Хронічна ниркова недостатність у дітей. Хронічні захворювання нирок у дітей.

Тема 11. Недоношені діти та діти, які народжені з малою масою тіла. Особливості серцево-легеневої реанімації новонароджених
Тема 12. Диференційна діагностика жовтяниць новонароджених.
Тема 13. Диференційна діагностика перинатальних гіпоксичних уражень нервової системи у новонароджених дітей. Диференційна діагностика геморагічного синдрому у новонароджених дітей.
Тема 14. Диференційна діагностика перинатальних травматичних ушкоджень нервової системи у новонароджених дітей.
Тема 15. Диференційна діагностика синдрому дихальних розладів у новонароджених. Диференційна діагностика внутрішньоутробних інфекцій у новонароджених.
Тема 16. Диференційна діагностика гнійно-запальних захворювань шкіри та підшкірної клітковини у новонароджених. Омфаліт новонароджених. Сепсис новонароджених.
Тема 17. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку.
Тема 18. Організація невідкладної допомоги дітям в амбулаторних умовах
Тема 19. Медичне спостереження дітей перших трьох років життя в поліклініці.
Тема 20. Особливості медичного спостереження за дітьми підліткового віку.
Тема 21. Синдром жорстокого поводження з дитиною.
Тема 22. Диспансеризація дітей із алергічними захворюваннями та захворюваннями дихальної системи
Тема 23. Диспансерне спостереження дітей із серцево-судинними захворюваннями.
Тема 24. Диспансерне спостереження за дітьми із патологією сечової системи.
Тема 25. Диспансерне спостереження за дітьми із патологією травної системи.
Тема 26. Диспансерне спостереження за дітьми із патологією ендокринної системи.

4.4. ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.

МОДУЛЬ 1. «Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку»

№ п/п	Види СРС	Кількість годин	Види контролю
1	Підготовка до практичних занять	70	Поточний контроль на

			практичних заняттях
2	Додаткове опрацювання тем, які недостатньо розглядаються на аудиторних заняттях:		Підсумковий модульний контроль
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	3	Підсумковий модульний контроль
	Всього годин	73	

МОДУЛЬ 2. «Диференційна діагностика захворювань ендокринної та ниркової систем у дітей; диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей, курація дітей в умовах поліклініки»

№ п/п	Види СРС	Кількість годин	Види контролю
1	Підготовка до практичних занять	70	Поточний контроль на практичних заняттях
2	Опрацювання тем, які не входять плану аудиторних занять:	-	Підсумковий модульний контроль
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	3	Підсумковий модульний контроль
	Всього годин	73	

4.5. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

МОДУЛЬ 1. «Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку»

Тема	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань органів дихання у дітей. Допомога при основних невідкладних станах.	
Тема 1. Диференційна діагностика синдрому кашлю та синдрому задишки у дітей.	4.5
Тема 2. Диференціальна діагностика хрипів у дітей	4.5
Тема 3. Диференційна діагностика пневмонії у дітей. Ускладнення пневмонії.	4.5
Тема 4. Лікування пневмонії у дітей. Профілактика. Принципи раціональної терапії у дітей із захворюваннями органів дихання	4.5
Тема 5 Диференційна діагностика синдрому ціанозу та хронічного кашлю. Хронічні бронхолегеневі захворювання у дітей.	4.5
Тема 6. Диференційна діагностика спадкових та природжених захворювань бронхолегеневої системи у дітей.	4.5
Тема 7. Диференційна діагностика респіраторних та шкіряних алергозів у дітей.	4.5
Змістовий модуль 2. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань системи кровообігу у дітей. Допомога при основних невідкладних станах	

Тема 8. Диференційна діагностика синдрому болю у ділянці серця. Вегето-судинні дисфункції у дітей і підлітків. Диференційна діагностика синдрому артеріальної гіпертензії.	4.5
Тема 9 Диференційна діагностика порушень серцевого ритму та провідності у дітей.	4.5
Тема 10. Невідкладна допомога при пароксизмальних порушеннях ритму та Морган'ї-Адамс-Стокс - синдромі.	4.5
Тема 11 Диференційна діагностика кардіомегалії у дітей. Запальні захворювання серця. Невідкладна допомога при гострій серцевій недостатності.	4.5
Тема 12. Диференційна діагностика кардіомегалії у дітей. Незапальні захворювання серця. Кардіоміопатії. Синдром хронічної недостатності кровообігу.	4.5
Тема 13. Диференційна діагностика серцевих шумів. Набуті вади серця, аномалії розвитку хордально-клапанного апарату у дітей. Синдром недостатності кровообігу.	4.5
Тема 14 Диференційна діагностика серцевих шумів. Вроджені вади серця. Хронічна серцева недостатність.	4.5
Тема 15. Диференційна діагностика лихоманки неясного генезу, неінфекційного висипу. Системні захворювання сполучної тканини у дітей.	4.5
Тема 16. Диференційна діагностика системних васкулітів у дітей	4.5
Тема 17 Диференційна діагностика суглобового синдрому у дітей. Ювенільний ревматоїдний артрит, реактивні артрити. Синдром гіпермобільності суглобів.	4.5
Змістовий модуль 3. Диференційна діагностика захворювань органів травлення у дітей. Допомога при невідкладних станах.	
Тема 18 Диференційна діагностика синдрому абдомінального болю та диспепсичного синдрому.	4.5
Тема 19 Диференційна діагностика синдрому блювання у дітей. Функціональні гастроінтестинальні розлади у дітей раннього віку.	4.5
Тема 20. Диференційна діагностика функціональних та органічних захворювань шлунку та дванадцятипалої кишки у дітей.	4.5
Тема 21. Синдром закрепу у дітей Диференційна діагностика функціональних та органічних захворювань кишечника у дітей	4.5
Тема 22 Диференційна діагностика синдрому мальабсорбції. Хронічні розлади травлення. Захворювання підшлункової залози у дітей. Тактика ведення хворих з гострим та хронічним панкреатитом.	4.5
Тема 23 Диференційна діагностика захворювань гепатобіліарної системи та підшлункової залози у дітей. Невідкладна допомога при гострій печінковій недостатності. Синдром портальної гіпертензії.	4.5
Змістовий модуль 4. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань органів кровотворної системи у дітей. Допомога при основних невідкладних станах	
Тема 24. Диференційна діагностика анемії у дитячому віці. Гемолітичний криз.	4.5

Тема 25. Диференційна діагностика геморагічного синдрому у дітей. Синдром десимінованого внутрішньосудинного згортання	4.5
Тема 26. Диференційна діагностика лейкозів та лімфопроліферативного синдрому у дітей	4.5
Індивідуальна робота	3.0
Всього балів за поточну навчальну діяльність	120
Підсумковий модульний контроль	80
Сума балів за модуль	200

МОДУЛЬ 2. «Диференційна діагностика захворювань ендокринної та кровотворної систем у дітей; диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей, курація дітей в умовах поліклініки»

Тема	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 5. Диференційна діагностика захворювань органів ендокринної системи у дітей. Допомога при основних невідкладних станах.	
Тема 1. Диференційна діагностика цукрового діабету. Невідкладна допомога при комах.	4.5
Тема 2. Диференційна діагностика захворювань щитоподібної залози. Синдром гіпо- та гіперпаратиреозу	4.5
Тема 3. Диференційна діагностика захворювань гіпоталамо-гіпофізарної системи і надниркових залоз у дітей.	4.5
Тема 4. Диференційна діагностика синдрому передчасної статевої зрілості. Порушення статевого розвитку у дітей.	4.5
Тема 5. Диференційна діагностика ожиріння у дітей. Метаболічний синдром.	4.5
Змістовий модуль 6. Диференційна діагностика захворювань нирок у дітей. Допомога при основних невідкладних станах.	
Тема 6. Диференційна діагностика інфекційно-запальних захворювань сечової системи у дітей. Синдром дизурії. Сечовий синдром	4.5
Тема 7. Диференційна діагностика спадкових захворювань сечової системи у дітей. Дизметаболічні нефропатії, інтерстиціальний нефрит. Тубулопатії. Спадковий нефрит	4.5
Тема 8. Диференційна діагностика набрякового та нефротичного синдрому. Первинні та вторинні гломерулонефрити у дітей.	4.5
Тема 9. Гостре пошкодження нирок (гостра ниркова недостатність) у дітей. Гемолітико-уремічний синдром.	4.5
Тема 10. Хронічна ниркова недостатність у дітей. Хронічні захворювання нирок у дітей.	4.5
Змістовий модуль 7. Диференційна діагностика захворювань новонароджених. Допомога при невідкладних станах.	

Тема 11. Недоношені діти та діти, які народжені з малою масою тіла. Особливості серцево-легеневої реанімації новонароджених	4.5
Тема 12. Диференційна діагностика жовтяниць новонароджених.	4.5
Тема 13. Диференційна діагностика перинатальних гіпоксичних уражень нервової системи у новонароджених дітей. Диференційна діагностика геморагічного синдрому у новонароджених дітей.	4.5
Тема 14. Диференційна діагностика перинатальних травматичних ушкоджень нервової системи у новонароджених дітей.	4.5
Тема 15 Диференційна діагностика синдрому дихальних розладів у новонароджених. Диференційна діагностика внутрішньоутробних інфекцій у новонароджених.	4.5
Тема 16 Диференційна діагностика гнійно-запальних захворювань шкіри та підшкірної клітковини у новонароджених. Омфаліт новонароджених. Сепсис новонароджених.	4.5
Змістовий модуль 8. Курація здорових та хворих дітей в умовах поліклініки. Допомога при невідкладних станах.	
Тема 17. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку.	4.5
Тема 18 Організація невідкладної допомоги дітям в амбулаторних умовах	4.5
Тема 19. Медичне спостереження дітей перших трьох років життя в поліклініці.	4.5
Тема 20. Особливості медичного спостереження за дітьми підліткового віку.	4.5
Тема 21. Синдром жорстокого поводження з дитиною.	4.5
Тема 22. Диспансеризація дітей із алергічними захворюваннями та захворюваннями дихальної системи	4.5
Тема 23. Диспансерне спостереження дітей із серцево-судинними захворюваннями.	4.5
Тема 24. Диспансерне спостереження за дітьми із патологією травної та сечової системи.	4.5
Тема 25. Диспансерне спостереження дітей з патологією сечової системи.	4.5
Тема 26 Диспансерне спостереження дітей з патологією ендокринної системи	4.5
Індивідуальна робота	3.0
Всього балів за поточну навчальну діяльність	120
Підсумковий модульний контроль	80
Сума балів за модуль	200

4.6. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ.

МОДУЛЬ 1. «Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку»

1. Аналіз історії хвороби пацієнта з артеріальною гіпертензією.
2. Доповідь на тему «Генетичні аспекти гіпертрофічної кардіоміопатії».
3. Доповідь на тему «Сучасні погляди на ідіоматичний міокардит Абрамова-Фідлера».

4. Аналіз історії хвороби пацієнта з мієлодиспластичним синдромом..
5. Аналіз історії хвороби пацієнта з системними захворюваннями сполучної тканини.
6. Доповідь на тему «Аритмії у дітей, синдром слабості синусового вузла».
7. Аналіз історії хвороби пацієнта з гломерулонефритом.
8. Доповідь на тему «Гастроїнтестинальна алергія »
9. Доповідь на тему «Сучасні підходи до лікування хвороби Крона(європейські рекомендації)

МОДУЛЬ 2 «Диференційна діагностика захворювань ендокринної та кровотворної систем у дітей; диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей, курація дітей в умовах поліклініки»

1. Доповідь на тему «Проблемні питання імуновакцинації»
2. Доповідь на тему «Коми при цукровому діабеті. Діагностика, невідкладна допомога».
3. Доповідь на тему «Терапія сурфактантами»
4. Доповідь на тему «Розлади водно-електролітного балансу у новонароджених».
5. Доповідь на тему «Методи неінвазивної вентиляції легень».
6. Доповідь на тему « Судомний синдром у новонароджених».

4.7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

При засвоєнні кожної теми модуля поточна навчальна діяльність студента оцінюється за багатобальною шкалою, потім бали конвертуються для оцінки традиційною 4 бальною шкалою.

Традиційна оцінка	Конвертація у бали	
	Модуль 1	Модуль 2
“5”	4.5	4.5
“4”	3.5	3.5
“3”	2.5	2.5
“2”	0	0

4.8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

МОДУЛЬ 1. «Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку»

1. Диференційна діагностика пневмонії у дітей. Тактика ведення хворого при різних клінічних варіантах перебігу пневмонії. Профілактика пневмонії її ускладнень у дітей.
2. Диференційна діагностика ускладнень пневмонії (плеврит, абсцес, піоторакс, пневмоторакс) у дітей. Тактика ведення хворого при різних клінічних варіантах ускладнень пневмонії у дітей.
3. Диференційна діагностика бронхіту і бронхіоліту у дітей. Тактика ведення хворого при різних клінічних варіантах перебігу бронхіту у дітей. Профілактика бронхіту і бронхіоліту у дітей.
4. Невідкладна допомога при гострій дихальній недостатності в залежності від причини виникнення та ступеня тяжкості.
5. Диференційна діагностика бронхіальної астми та синдрому бронхіальної обструкції на тлі гострих респіраторних захворювань у дітей різного віку. Встановлення

попереднього діагнозу. Тактика ведення хворого при різних клінічних варіантах перебігу бронхообструктивного синдрому та його ускладненнях у дітей.

6. Надання невідкладної допомоги при астматичному статусі.

7. Профілактика бронхіальної астми та синдрому бронхіальної обструкції на тлі гострих респіраторних захворювань у дітей різного віку у дітей.

8. Диференційна діагностика хронічних, спадкових та вроджених захворюваннях бронхолегеневої системи (муковісцидозі, ідіопатичному гемосидерозі легень, первинній циліарній дискінезії, синдромі Вільмса-Кемпбелла, бронхомалією, аплазії і гіпоплазії легень, дефіциті α_1 -антитрипсину, бронхолегеневій дисплазії, секвестрації легень) у дітей. Тактика ведення хворого при спадкових, природжених та хронічних захворювань бронхолегеневої системи та їх ускладненнях у дітей. Профілактика спадкових, природжених та хронічних захворювань бронхолегеневої системи у дітей.

9. Диференційна діагностика запальних захворювань серця (міокардит, ендокардит, перикардит) у дітей. Тактика ведення хворої дитини при міокардиті, ендокардиті, перикардиті.

10. Диференційна діагностика кардіоміопатій у дітей. Тактика ведення хворої дитини при кардіоміопатії.

11. Диференційна діагностика вроджених та набутих вад серця у дітей. Тактика ведення дітей при вроджених та набутих вадах серця.

12. Надання невідкладної допомоги при гострій серцевій недостатності у дітей.

13. Вторинна профілактика інфекційного ендокардиту у дітей.

14. Диференційна діагностика екстрасистолії, пароксизмальної тахікардії, миготливої аритмії та повної атріовентрикулярної блокади. Тактика ведення хворого при екстрасистолії, пароксизмальній тахікардії, миготливій аритмії, повній атріовентрикулярній блокаді у дітей. Профілактика порушень серцевого ритму та провідності у дітей.

15. Надання невідкладної допомоги при пароксизмальній тахікардії, миготливій аритмії, МАС-синдромі у дітей.

16. Диференційна діагностика системних захворювань сполучної тканини у дітей. Тактика ведення хворих при системних захворюваннях сполучної тканини у дітей. Первинна та вторинна профілактика гострої ревматичної лихоманки у дітей.

17. Диференційна діагностика системних васкулітів у дітей. Тактика ведення хворих при системних васкулітах у дітей.

18. Диференційна діагностика артритів у дітей. Тактика ведення хворих дітей. Профілактика реактивних артритів у дітей.

19. Диференційна діагностика функціональних (синдрому циклічної блювоти, функціональної диспепсії) та органічних (хронічного гастриту, хронічного гастродуоденіту, виразкової хвороби шлунку і дванадцятипалої кишки) захворювань верхнього відділу травного тракту у дітей. Тактика ведення дітей при функціональних та органічних захворюваннях верхнього відділу травного тракту у дітей. Профілактика виразкової хвороби та її ускладнень. Надання невідкладної допомоги при ускладненому перебігу виразкової хвороби у дітей

20. Диференційна діагностика функціональних (абдомінального болю, синдрому подразненого кишечника, функціонального закрепу) та органічних (неспецифічний виразковий коліт) захворювань кишечника у дітей. Тактика ведення дітей при функціональних та органічних захворюваннях кишечника.

21. Диференційна діагностика первинного (дисахаридна недостатність, ексудативна ентеропатія, целіакія, муковісцидоз) та вторинного (хронічний ентерит, ентероколіт) порушення кишкового всмоктування у дітей. Тактика ведення дітей при первинному та вторинному синдромі порушення кишкового всмоктування.

22. Диференційна діагностика біліарних дискінезій, гострого та хронічного холециститу у дітей. Тактика ведення хворих дітей при біліарних дискінезіях, гострому та хронічному холециститі. Профілактика біліарних дискінезій, гострого та хронічного холециститу у дітей.

23. Диференційна діагностика гострого та хронічного панкреатиту у дітей. Тактика ведення хворих дітей при гострому та хронічному панкреатиті. Профілактика гострого та хронічного панкреатиту у дітей.

24. Диференційна діагностика хронічного гепатиту у дітей. Тактика ведення хворого при хронічному гепатиті у дітей. Профілактика хронічного гепатиту та портальної гіпертензії у дітей.

25. Надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності та ускладненнях синдрому портальної гіпертензії.

26. Диференційна діагностика та профілактика найбільш поширених дефіцитних станів (рахіт, залізодефіцитна анемія) у дітей раннього віку.

27. Диференційна діагностика та профілактика геморагічних станів у дітей.

28. Онкогематологія. Диференційна діагностика пухлинних захворювань крові у дітей.

МОДУЛЬ 2. «Диференційна діагностика захворювань ендокринної та сечевивідної систем у дітей; диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей, курація дітей в умовах поліклініки»

1. Порядок проведення обов'язкових профілактичних оглядів дитини віком до трьох років. Оцінка фізичного та психо-моторного розвитку дитини до трьох років.

2. Раціональне вигодовування та харчування дитини віком до трьох років. Принципи ефективного консультування.

3. Тактика лікаря загальної практики при порушенні фізичного та нервово-психічного розвитку дітей перших трьох років життя.

4. Диференційна діагностика та профілактика найбільш поширених дефіцитних станів (рахіт, залізодефіцитна анемія) у дітей раннього віку.

5. Профілактичні щеплення дітей до трьох років.

6. Диференційна діагностика жовтяниці у новонароджених дітей. Тактика ведення новонароджених з проявами жовтяниці на дільниці.

7. Диференціальна діагностика перинатальних уражень ЦНС у немовлят. Тактика ведення дітей з перинатальними ураженнями ЦНС в умовах поліклініки.

8. Стратегія інтегрованого ведення хвороб дитячого віку та її мета. Загальні ознаки небезпеки стану дитини.

9. Оцінка, класифікація, лікування, консультація та наступне спостереження при кашлі, ускладненому диханні, діареї, проблемах з вухом, болі в горлі, лихоманці, порушеннях живлення та анемії, при наявності ВІЛ-інфекції у дітей від 2-х місяців до 5 років.

10. Оцінка, класифікація, лікування, консультація та наступне спостереження у дітей у віці до 2-х місяців з жовтяницею, діареєю, проблемами годування та низькою масою тіла, вкрай тяжким захворюванням та місцевою бактеріальною інфекцією.

11. Порядок та терміни проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів дітей підліткового віку.

12. Оцінка фізичного розвитку та статевого дозрівання дітей підліткового віку. Профілактика ожиріння у підлітків. Медичне та психологічне консультування.

13. Клінічні варіанти вегетативних дисфункцій у дітей. Тактика лікаря загальної практики при вегетативних дисфункціях та артеріальній гіпертензії у дітей. Профілактика вегетативних дисфункцій та артеріальної гіпертензії у дітей.

14. Диференційна діагностика первинної та вторинної артеріальної гіпертензії у дітей підліткового віку. Тактика ведення хворого на артеріальну гіпертензію на дільниці.
15. Надання невідкладної допомоги при вегетативних кризах, гіпертензивному кризі.
16. Асфіксія новонароджених. Патогенез, класифікація, клініка та лабораторні ознаки при різних ступенях тяжкості.
17. Алгоритм надання невідкладної терапії при реанімації новонароджених.
18. Діти з малою масою до строку гестації. Класифікація. Особливості їх неонатальної адаптації.
19. Особливості терморегуляції дітей з малою масою до строка гестації. «Тепловий ланцюжок» в їх лікуванні.
20. Гіпоглікемічні стани у дітей з малою масою до строка гестації. Лікувальна тактика.
21. Особливості обміну білірубину у новонароджених.
22. Класифікація гіпербілірубінемій у новонароджених.
23. Кон'югаційні жовтяниці. Патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування.
24. Фототерапія. Показання до проведення та закінчення фототерапії.
25. Обмінне переливання крові. Показання, методика проведення, запобігання ускладненням.
26. Класифікація захворювань щитоподібної залози. Методи визначення функціонального стану.
27. Диференційна діагностика захворювань щитоподібної залози. Аутоімунний тиреоїдит у дітей, дифузний токсичний зоб, ендемічний зоб. Гіпотиреоз. Діагностика в період новонародженості. Злоякісні новоутворення щитовидної залози.
28. Цукровий діабет. Лабораторні методи діагностики. Перспективні напрямки лікування ЦД.
29. Коми при ЦД. Диференційна діагностика. Невідкладна допомога.
30. Диференційна діагностика найбільш поширених інфекційно-запальних захворювань сечової системи (інфекції сечової системи, уретрит, цистит, пієлонефрит). Тактика ведення хворої дитини при найбільш поширених інфекційно-запальних захворюваннях сечової системи та їх ускладненнях. Профілактика уретриту, циститу, пієлонефриту.
31. Диференційна діагностика спадкових тубулопатій (фосфат-діабет, синдром Дебрє-де Тоні-Фанконі, нирковий нецукровий діабет, нирковий тубулярний ацидоз) у дітей. Тактика ведення хворої дитини при спадкових тубулопатіях.
32. Диференційна діагностика дизметаболических нефропатій у дітей. Тактика ведення хворої дитини при дизметаболических нефропатіях.
33. Принципи лікування хронічної ниркової недостатності у дітей.
34. Невідкладна допомога при гострій затримці сечі.
35. Диференційна діагностика гострого та хронічного гломерулонефриту, інтерстиціального та спадкового нефриту у дітей. Тактика ведення хворої дитини при гострому та хронічному гломерулонефриті.
36. Надання невідкладної допомоги при гострій нирковій

4.9. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЗАСВОЄННЯ ЯКИХ КОНТРОЛЮЄТЬСЯ ПІД ЧАС ПМК

(визначений у відповідності до ОКХ спеціаліста за спеціальністю
7.110101 – лікувальна справа напряму підготовки 1101 медицина)

МОДУЛЬ 1. «Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку»

I. Аналіз лабораторних та інструментальних досліджень

1. Загальноклінічний аналіз крові
2. Загальноклінічний аналіз сечі
3. Аналіз сечі за Зимницьким
4. Аналіз сечі за Нечипоренком
5. Аналіз сечі на діастазу
6. Копрограма
7. Білок крові та його фракції, гостро фазові показники
8. Глюкоза крові
9. Електроліти крові
10. Ліпідний профіль крові
11. Лужна фосфатаза крові
12. Трансамінази крові
13. Креатинін, сечовина крові
14. Загальний білірубін крові та його фракції, аналізувати криву Полачека
15. Коагулограма
16. Аналіз плевральної рідини
17. Аналіз синовіальної рідини
18. Загальний аналіз харкотиння
19. Загальний імунологічний профіль крові
20. Серологічні реакції при аутоімунних захворюваннях
21. Мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень
22. Променеве дослідження ЦНС, органів грудної та черевної порожнини, сечової системи.
23. Дослідження функції зовнішнього дихання
24. Електрокардіографія
25. Ендоскопічне дослідження бронхів
26. Ендоскопічне дослідження травного тракту
27. Ехокардіографія
28. Променеве дослідження кісток та суглобів
29. Променеве дослідження ЦНС
30. Туберкулінодіагностика
31. Фракційне дослідження шлункового соку, жовчі та рН-метрія шлунку

II. Медичні маніпуляції

1. Проводити реєстрацію ЕКГ
2. Проводити ін'єкції лікарських речовин
3. Вимірювати артеріальний тиск
4. Виконувати штучне дихання, непрямий масаж серця
5. Визначати групи крові, резус-належність
6. Проведення першого туалету новонародженого
7. Техніка виконання очищуючих клізм

III. Надання допомоги при невідкладних станах

1. Астматичний статус
2. Гостра дихальна недостатність
3. Гостра серцева недостатність

4. Напад пароксизмальної тахікардії
5. Морган'ї-Адамс-Стокс синдром
6. Гіпертензивний криз
7. Колапс
8. Гостра печінкова недостатність
9. Гостра ниркова недостатність
10. Шлунково-кишкова кровотеча

МОДУЛЬ 2 «Диференційна діагностика захворювань ендокринної та кровотворної систем у дітей; диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей, курація дітей в умовах поліклініки»

I. Аналіз лабораторних та інструментальних досліджень

1. Нейросонографія.
2. ЕКГ у новонародженої дитини.
3. Пульсоксиметрія.
4. Рентгенграфія новонародженої дитини.
5. Показники білірубину при кон'югаційних жовтяницях.
6. Глюкозо-толерантний тест.

II. Медичні маніпуляції

1. Розрахувати об'єм крові при проведенні обмінного переливання крові новонародженому.
2. Дати оцінку тяжкості респіраторних розладів за шкалами Довнеса та Сільвермана.
3. Техніка катетеризації пупкової вени.
4. Техніка постановки назогастрального зонду у новонароджених.
5. Техніка проведення фототерапії у новонароджених.
6. Приготування кувезу для лікування дітей з малою вагою тіла.
7. Вимірювання артеріального тиску у новонароджених.
8. Проведення пульсоксиметрії у новонароджених.
9. Техніка проведення неінвазивної дихальної підтримки апаратом Амбу у новонароджених.

III. Надання допомоги при невідкладних станах

1. Серцево-легенева реанімація новонароджених.
2. Гіпоглікемія новонароджених.
3. Судомний синдром у новонароджених.
4. Холодова травма у новонароджених з малою масою до строку гестації.
5. Коми при цукровому діабеті.

5. ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

МОДУЛЬ 1. «Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку»

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми.

Готовність студента до заняття (початковий етап) перевіряється на основі відповіді на 10 тестових завдань. На першому практичному занятті ці питання включені до заключного контролю. За вірну відповідь на 7-10 тестів студент отримує 1 бал; на 0-6 тестів - 0 балів. Основний етап практичного заняття передбачає роботу у клініці, курацію хворих. Контроль основного етапу заняття проводиться шляхом оцінки виконання студентом практичних навичок, аналізу його участі у діяльності клінічного відділення, вміння розв'язувати типові ситуаційні задачі. Опитування оцінюється 2;1;0,5; 0 балів. На заключному етапі заняття проводиться підсумок практичної діяльності студента, дається завдання на час виконання студентом самостійної роботи після завершення аудиторної частини заняття. Для оцінки засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на ситуаційну задачу. Якщо вірно встановлений діагноз при вирішенні задачі – студент отримує 1 бал, якщо вірний діагноз та лікувальна тактика -то 1,5 бали . Отримані протягом заняття бали складаються (бали, отримані за тести + бали, отримані за опитування + бали, отримані за задачі). Перерахунок оцінок з багатобальної шкали здійснюється наступним чином: Оцінка "відмінно" – 4.5 бали, "добре" – 3.5 бали, "задовільно" –2.5 бали, "незадовільно" – 0- бал.

Оцінювання самостійної роботи студентів по підготовці до аудиторних практичних занять здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, здійснюється під час підсумкового модульного контролю.

Індивідуальна робота студента (доповіді на проблемні теми) виконується за бажанням студента і оцінюється: 3, 2, 1, 0 балів (один раз за весь заліковий модуль).

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, становить 120 балів. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "відмінно" на кожному практичному занятті (по 4.5 балів за теми №1-26 з додаванням 3.0 балів за індивідуальну роботу)

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "задовільно" на кожному занятті (по 2.5 бали за теми № 1-26 і становить 65 балів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму модуля та отримали за поточну діяльність не менше 65 балів.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Розподіл балів – за теоретичну частину – 40 балів (тестові завдання в кількості 100), за практичну частину 40 балів (вирішення 2 типових завдань по 20, 18, 15 балів відповідно за правильне, з незначною помилкою і двома незначними помилками в кожній задачі).

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів: не менше 20 балів за тестові завдання (правильно відповів на 75 тестових завдань), не менше 30 балів за вирішення практичних завдань.

МОДУЛЬ 2 «Диференційна діагностика захворювань ендокринної та сечовивідної систем у дітей; диференційна діагностика захворювань новонароджених дітей, курація дітей в умовах поліклініки»

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми.

Готовність студента до заняття (початковий етап) перевіряється на основі відповіді на 10 тестових завдань. На першому практичному занятті ці питання включені до заключного

контролю. За вірну відповідь на 7-10 тестів студент отримує 1 бал; на 0-6 тестів - 0 балів. Основний етап практичного заняття передбачає роботу у клініці, курацію хворих. Контроль основного етапу заняття проводиться шляхом оцінки виконання студентом практичних навичок, аналізу його участі у діяльності клінічного відділення, вміння розв'язувати типові ситуаційні задачі. Опитування оцінюється 2; 1; 0,5; 0 балів. На заключному етапі заняття проводиться підсумок практичної діяльності студента, дається завдання на час виконання студентом самостійної роботи після завершення аудиторної частини заняття. Для оцінки засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на ситуаційну задачу. Якщо вірно встановлений діагноз при вирішенні задачі – студент отримує 1 бал, якщо вірний діагноз та лікувальна тактика - то 1,5 бали. Отримані протягом заняття бали складаються (бали, отримані за тести + бали, отримані за опитування + бали, отримані за задачі). Перерахунок оцінок з багатобальної шкали здійснюється наступним чином: Оцінка "відмінно" – 4.5 балів, "добре" – 3.5 бали, "задовільно" – 2.5 бали, "незадовільно" – 0 бали.

Оцінювання самостійної роботи студентів по підготовці до аудиторних практичних занять здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, здійснюється під час підсумкового модульного контролю.

Індивідуальна робота студента (доповіді на проблемні теми) виконується за бажанням студента і оцінюється: 3, 2, 1, 0 балів (один раз за весь заліковий модуль).

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, становить 120 балів. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "відмінно" на кожному практичному занятті (по 4.5 балів за теми №1-26 з додаванням 3.0 балів за індивідуальну роботу)

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "задовільно" на кожному занятті (по 2.5 бали за теми № 1-26 і становить 65 балів).

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму модуля та отримали за поточну діяльність не менше 65 балів.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Розподіл балів – за теоретичну частину – 40 балів (тестові завдання в кількості 100), за практичну частину 40 балів (вирішення 2 типових завдань по 20, 18, 15 балів відповідно за правильне, з незначною помилкою і двома незначними помилками в кожній задачі).

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів: не менше 20 балів за тестові завдання (правильно відповів на 75 тестових завдань), не менше 30 балів за вирішення практичних завдань.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни педіатрія виставляється лише студентам, яким зараховані всі модулі з педіатрії, дитячих інфекцій та дитячого туберкульозу.

Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за модулі, на які структурована навчальна дисципліна.

Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України тощо.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються на кафедрі у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями таким чином:

Бали з дисципліни	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент з дисципліни до 139 балів	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

Основна література

1. Дитячі хвороби. За ред. В.М.Сідельникова, В.В.Бережного. К.:Здоров'я, 1999. – 734 с.
2. Майданник В.Г. Педиатрия. Учебник (2-е издание, испр. и доп.). – Харьков: Фолио, 2002. – 1125 с.
3. Медицина дитинства. За редакцією П.С.Мошчича.- К.:Здоров'я, 1994. – Т. 1 - 4. - 2350 с.
4. Педіатрія. За ред. Тяжкої О.В. – Вінниця. – 3 вид. - „Нова Книга”, 2009. – 1136 с.
5. Шабалов Н.П. Детские болезни. Учебник. - Питер-Ком, С. - Пб.,2002.-1080с.
6. Шабалов Н.П. Неонатология. В 2-х томах. Спец. л-ра. С.- Петербург, 1996, - Том I. 492 с.
7. Шабалов Н.П. Неонатология. В 2-х томах. Спец. л-ра. С.-Петербург, 1996, - Том II. - 505 с.
8. Nelson textbook 18th Edition by Robert M. Kliegman, MD, Richard E. Behrman, MD, Hal B. Jenson, MD and Bonita F. Stanton, MD. Видавництво: SAUNDERS. 2007. – 3200 p.

Додаткова література

1. Аряев М.Л., Волосовец А.П., Котова Н.В., Старикова А.А., Кононенко Н.А. Пульмонология детского возраста- Киев: Здоров'я, 2004.-608 с.
2. Аряев М.Л. Неонатология.- Київ: «АДЕФ - Україна.», 2006.- 754 с
3. Балаболкин М.И. Эндокринология. М.:Медицина, 1989. – 416 с.
4. Безруков Л.О., Волосовець О.П., Шунько Є.Є., Кривоустов С.П., Годованець Ю.Д., Мигаль В.Г. Неонатология. Чернівці, 2000. – 235 с.
5. Белозеров Ю.М. Детская кардиология. – М.:Медпресс-информ. – 2004. – 600с.
6. Белоконь Н.А., Кубергер М.Б. Болезни сердца и сосудов у детей. В 2-х том.-

М.: Медицина, 1987.- 928 с.

7. Возианов А.Ф., Майданник В.Г., Бидный В.Г., Багдасарова И.В. Основы нефрологии детского возраста.- К.: Книга плюс, 2002.- 348 с.

8. Волосовец А.П., Юлиш Е.И. Рациональная антибиотикотерапия респираторных заболеваний у детей - Донецк: Регина, 2005.-389с.

9. Волосовец А.П., Кривоустов С.П. Макролиды в практике современной педиатрии. Монография. – К.: «Четверта хвиля», 2009. – 192 с.

10. Волосовец А.П., Кривоустов С.П. Цефалоспорины в практике современной педиатрии. Монография. – Харьков: Прапор, 2007. – 184 с.

11. Волосовец А.П., Кривоустов С.П., Манолова Э.П., Ершова И.Б., Бойченко П.К. Лабораторные исследования в практической педиатрии - Луганск, 2003.-131с.

12. Волосовець О.П., Кривоустов С.П., Криворук І.М., Черній О.Ф. Навчальний посібник з дитячої ендокринології - Тернопіль: Укрмедкнига, 2004.-495с.

13. Волосовець О.П., Кривоустов С.П., Нагорна Н.В., співав. Завдання з біоетики та медичної деонтології для педіатрів-Донецьк: Донбас, 2004. - 84 с.

14. Волосовець О.П., Леженко Г.О., Кривоустов С.П., Прохоров Є.В., Пашкова О.Є., Подліанова О.І. Синдром недиференційованої дисплазії сполучної тканини у дітей та підлітків (поширеність, особливості діагностики та лікування). Монографія, Запоріжжя, ЗДМУ, 2007.-135 с.

15. Волосовець О.П., Нагорна Н.В., Кривоустов С.П., Острополець С.С., Бордюгова О.В. Діагностика та лікування невідкладних станів у дітей. Навчальний посібник для студентів ВМНЗ IV рівня акредитації, лікарів-інтернів, лікарів-курсантів післядипломної освіти. – Донецьк: Донецький державний медичний університет ім. М.Горького., 2007. – 112 с.

16. Волосовець О.П., Савво В.М., Кривоустов С.П. Вибрані питання дитячої кардіоревматології – Х.: «ТНЦ», 2006 – 256 с.

17. Волосовець О.П., Кривоустов С.П. Єршова І.Б., Решіков В.А. Фізична реабілітація в педіатрії. Навчальний посібник. - Київ. - Луганськ, 2009. - 182 с.

18. Гастроентерологія дитячого віку /За загальною редакцією професора Є.В.Прохорова, професора О.П.Волосовця. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 160 с.

19. Гусель В.А. Маркова И.В. Справочник педиатра по клинической фармакологии.- Л.: Медицина, 1989.- 320 с.

20. Детская ревматология: Руководство для врачей / Под ред. А.А.Баранова – М: Медицина, 2002. – 336 с.

21. Жуковский М.Н. Детская эндокринология. М".Медицина", 1982. – 448 с.

22. Игнатова М.С., Вельтишев Ю.Е. Детская нефрология.-М.:Медицина, 1989.- 456 с.

23. Ласица О.Л., Ласица Т.С. Бронхиальная астма в практике семейного врача. – К.: ЗАТ «Атлант», 2001. – 263 с.

24. Ласиця О.І., Ласиця Т.С., Недельська С.М. Алергологія дитячого віку. – К.: Книга Плюс, - 2004. – 368 с.

25. Майданник В.Г. Болезни органов пищеварения у детей К.: СП «Інтертехнодрук», 2010.- 1157 с.

26. Майданник В.Г., Сміян О.І., Бинда Т.П. Пневмонія у дітей: клінічні варіанти перебігу, діагностика та лікування: Навчальний посібник Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 156с.

27. Майданник В.Г. Гломерулярные болезни почек у детей.- К.: Знання України, 2002.- 228 с.

28. Майданник В.Г. Клинические рекомендации по диагностике и лечению острой пневмонии у детей. – К.: Знання України, 2002.- 106 с.

29. Майданник В.Г. Рахит у детей: Современные аспекты – Нежин: ООО «Видавництво „Аспект-Поліграф”», 2006.- 116 с.
30. Майданник В.Г. Тубулоинтерстициальные болезни почек у детей.- К.: Знання України, 2002.- 156 с.
31. Майданник В.Г., Сміян О.І., Бинда Т.П. Гостра пневмонія у дітей: Клінічні варіанти перебігу, діагностика та лікування. - Суми, 2009. - 154 с.
32. Майданник В.Г., Корнейчук В.В., Хайтович Н.В., Салтыкова Г.В. Заболевания гепатобилиарной системы и поджелудочной железы у детей. – Киев: ВБ «Аванпост-Прим», 2009. – 409 с.
33. Майданник В.Г., Корнейчук В.В., Хайтович Н.В., Салтыкова Г.В. Заболевания кишечника у детей. – Киев: ВБ «Аванпост-Прим», 2009. – 487 с.
34. Майданник В.Г., Корнейчук В.В., Хайтович Н.В., Салтыкова Г.В. Заболевания пищевода, желудка и двенадцатиперстной кишки у детей. – Киев: ВБ «Аванпост-Прим», 2008. – 432 с.
35. Майданник В.Г., Майданник И.В. Справочник современных лекарственных средств.- М.: АСТ; Харьков: Фолио, 2005.-1024 с.
36. Майданник В.Г., Митин Ю.В. Диагностика, лечение и профилактика воспалительных заболеваний дыхательных путей у детей – К.: ООО «ИЦ МедпромИнформ», 2006.- 288 с.
37. Маркевич В.Е., Майданник В.Г., Павлюк П.О. та ін. Морфофункціональні та біохімічні показники у дітей і дорослих.- Київ-Суми: МакДен, 2002.- 268 с.
38. Маркова И.В., Шабалов Н.П. Клиническая фармакология новорожденных. Сотис, С.- Петербург, 1993. - 374 с.
39. Михельсон В.А., Алмазова И.Г., Неудахин Е.В. Коматозные состояния у детей. Л."Медицина",1988. – 224 с
40. Москаленко В.Ф., Волосовець О.П., Яворовський О.П., Булах І.Є., Остапюк Л.І., Палієнко І.А., Мруга М.Р. (ред.) Крок 2. Загальна лікарська підготовка. Частина 2. Педіатрія, акушерство та гінекологія, гігієна. -Київ: Nova Knyha Publ.,2005.-404с.
41. Накази МОЗ України «Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні», «Про удосконалення організації медичної допомоги дітям підліткового віку», та по протоколах за спеціальностями «педіатрія» та ін. МОЗ України. – Київ, 2005 р. – 414 с.
42. Наказ МОЗ України від 20.03.2008 №149 р. «Про затвердження Клінічного протоколу медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років».
43. Насонова В.А., Остапенко М.Г. Клиническая ревматология. М:"Медицина", 1990. – 592 с.
44. Невідкладні стани в педіатрії: Навч. посіб. / За редакцією проф. О.П.Волосовця та Ю.В.Марушка - Х.: Прапор. - 2008. – 200 с.
45. Неотложные состояния в педиатрии. Под ред. В.М.Сидельникова. К.: Здоровье, 1994. – 601 с.
46. Оказание стационарной помощи детям. Карманный справочник. Оригинальное издание: Pocket book of Hospital care for children. Geneva, WHO, 2005. – Всемирная Организация Здравоохранения, 2006, 378 с.
47. Педиатрия. Под ред. Дж.Грефа. М.: Практика, 1997. - 911 с.
48. Первинна артеріальна гіпертензія у дітей та підлітків / За ред. В.Г. Майданника, В.Ф.Москаленка. - К.-2007.-389 с.
49. Петрушина А.Д. и др. Неотложные состояния у детей. – М.: «Медицинская книга», 2002. – 176 с.
50. Пеший М.М. Невідкладна допомога в педіатричній практиці / Навчальний

посібник для студентів і лікарів-інтернів вищих мед.навч.закладів III-IV рівнів акредитації. – Полтава, 2001. – 245 с.

51. Пособие ИВБДВ (Интегрированное Ведение Болезней Детского Возраста), Всемирная Организация Здравоохранения, Департамент Здоровья и Развития, Ребенка и Подростка (САН), 2000, 202 с.

52. Ревматологія дитячого віку / За загальною редакцією Є.В.Прохорова, О.П.Волосовця. – Донецьк. – 2006. – 160 с.

53. Синдромная диагностика в педиатрии: справочник /Под ред. акад. РАМН А.А.Баранова – М.: Медицина, 1997. – 320 с.

54. Ситуаційні завдання з педіатрії /За ред. чл.-кор. АМН України, проф. В.Г. Майданника. К., 2006.- 204 с.

55. Сміян І.С. Педіатрія (цикл лекцій). – Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. – 712 с.

56. Суставной синдром в практике педиатра / Е.В.Прохоров, В.В.Бережной, Ю.В.Марушко, Т.В.Марушко, Л.Л.Челпан. – Донецк, 2006. – 146 с.

57. Юлиш Е.И., Волосовец А.П. Диагностика и лечение внебольничных пневмоний у детей. – Донецк, 2004. – 215 с.